

עמון לימאי ולעובדי "א.ל.א." יזעו יאמזק וזעו
• יזעו וזעו • יזעו וזעו • יזעו וזעו • יזעו וזעו • יזעו וזעו

יזעו אז יזעו

1976 ספטמבר • יזעו וזעו • יזעו וזעו • יזעו וזעו • יזעו וזעו

זרקור על...

אלי
שטרנברג

לא מזמן עוד הפלינו לאט, על חצי מחיר, עם שהיות ארוכות ארוכות כנמלי המוצא והיעד של הנוזל השחור. עכשיו השתנה הקצב. מפליגים במהירות נורמלית, עם שהיות מתקבלות על הדעת בנמלים. וכך, עוד בטרם, מתאקלמים" כהלכה באילת, כבר ה'בטן' ירקה, העוגן מורם ו... שלום לכם הוימים ישראליים, להתראות בקרוב.

כך היא באה, המיכלית שלנו כמו בחופזה: וכמו כבהילות היא נחפזת להתרוקן, שלא לאחר את מועד צאתה המתוכנן. בין לבין ניצב בשדה התעופה של אילת רב חובל אלי שטרנברג, ממתין לרעייתו ולבנו הפעוט, שיבואו מחיפה להצטרף אליו להפלגה הבאה. המטוס נוחת בצווחת מנועים ומגלגל עצמו בהדרה רועמת אל המסוף. המנוע עם דוממים, הסולם מוגש אל הפתח. אנשים מתחילים לרדת. הגה היא. הוא רואה אותה. נושאת את בנם על זרועותיה. עוד רגע — הפגישה. נשיקה קצרה, שעוצמתה ומישיכה הטופים, מפני המוניות הן של המקום. הפעוט עובר לזרועות אביו, נצמד לחוזהו וכך יוותר שעה ארוכה. כה שותק וחש את אבא. קרובי קרוב. ל"אבא" הזה קוראים אלי שטרנברג והוא בן 31. רב חובל מאז ספטמבר 1975. הוא גבר צנום, בעל הוות רגילה ביותר וכמו מרבית עמיתיו למקצוע ולידרגה כיום, אין בו מדמנתו של רב החובל הקלאסי, בעל הכתפיים הרחבות, המבט הפוקד ותחושת החשיבות והשררה היאופפים אותו. גם אין לו הילוך מתנדנד כמו לאיש ים המופיע בסרטים והמתואר בספרות הים הקלאסית, והוא איננו מעשן מקטרת ולא מדיף ריח של ויסקי. מי שלא מכיר אותו — לא יזהה לא את מקצועו ולא את דרגתו.

כמוהו כמו רוב אנשי הים של העידן הנוכחי. אנשי מקצוע ותורלא. במקרה דגן — ימאים. וכמו מרביתם גם לאלי שטרנברג אין

ייעצתי עם חברים הבקאים בנושא. הם אמרו לי: לך לאליים. זוהי חברה מסוי דרת מאוד. יש לה אנויה טובה. ומה שהכי חשוב — אתה מקבל שם יחס אישי. מכירים אותך. אצלם אינך סתם מספר."

וכך, בשנת 1965, הוא עולה על "הריסינג", היוצאת למסע, "טרטפי", כי כיוון ליבשת אמריקה. קודם הסיפון אלי שטרנברג פותח בקריירה הימית שלו. איך היתה ההתרשמות הראשונה? "רגילה, — הוא משיב בקמצנות, כי דרכו — לא היו לי ציפיות מיוחדות ולכן גם לא אכזבות."

אחר כך מעבירים אותו ל"הריסינג" והוא כבר קצין שלישי. 14 חודשים רצוי פים הוא עושה בהפלגה, לא היו שום בעיות, לא היו הרגשותי שום קושי. היה נעים ונחמד ומעניין. הקווים הארוכים היו או מלאי עניין. העובדה שהייתי רווק ודאי תרמה להרגשה הטובה, אפילו שההפלגות היו ממושכות."

בתום 14 חודשי ההפלגה הוא שב ארצה, להמשיך המסלול השיגורתי: קצת חופשה ומנוחה ואחר כך קורס בעכו, המקנה לו הסמכה של קצין שני. עם דרגתו החדשה הוא מועלה על "הריסון" מירון. כאן כבר נקטעת הסיגרה ומשך המסלול מתארך: כתוצאה מפציעה הוא נאלץ לנטוש את העבודה למשך כשנה. כשהוא חוזר לים, הוא מפליג באחת מי אניות הקרור. וכמו לרבים מאנשי החבר'ה זכורות אניות אלו והקווים ש"עשו" כחוויה בלתי נשכחת.

בשלב הבא הוא מוצא עצמו טוב בעכו — בקורס לקצינים ראשונים ומשיחולף פרק זמן מקובל — בקורס לרבי חובלים. בתקופה זו, כבואו לבקר את הוריו בטבריה, הוא פוגש שם נערה חיפאית, המשרתת בעיר הכנרת כמורה-חיילת. כיום היא רעייתו ואם בנו. לאחר שהוא צובר את ה"סייטיים" הדרוש מעניקה לו חברת אל ים לראי שונה פיקוד על אניה. בספטמבר 1975 מפקדים בידיו את "תל-אביב".

כיום הוא קברניטה של המיכלית. רב חובל בן 31. בלי סיפור מרתק. בלי דמות של רב חובל קלאסי. "סתם" גבר מקצועי, מיומן, שאחריותו וסמכותו פנימה. אך ברור שהוא לא ספק, "משהו" — אחרת מי היה מפקד בידו בבטחה מלאה של שלומם של אנשים וגורלה של אניה ירקה.

"סיפור". הוא לא ברח מהבית בגיל צעיר כדי להצטרף להפלגה נועזת. הוא לא חלם על גשר הפיקוד בעורו יונק שדיים. מעולם לא היה לו מלח בדם. אל הים הגיע באורח שקט ושקול, ללא מסורת אבות, ללא דחפים מיסתוריים. גם העובדה שגולד בטבריה, לחוף ים הכנרת, לא "שיחקה" תפקיד מכריע בי עיצוב השקפתו המקצועית. וכמו שהוא אומר: "בכנרת, יותר מאשר ששתי, דגתי דגים עם חברים, כבילוי ושעשוע, בלי שום כוונות ותכניות לעתיד."

ובכן, אלי שטרנברג הוא מ"יהדות טבריה". אל הקריירה הנוכחית הגיע בי "אשטו" של חבר, אשר למד בבית הספר הימי בעכו. מפיו של חבר זה שמע על הווי בית הספר, על המקצועות הנל-מדים בו, על אורח החיים שם. זה נראה לו. בשנת 1959 והוא כבן 13, הודיע להוריו כי הוא מבקש להיות ימאי ולפיי כך הדרך הטובה ביותר להגיע למטלול הנכון והמקדם ביותר היא להרשים לבית הספר שבעכו. "למען האמת, — אומר אלי שטרנברג — התורים לא היו מאושי-רים ביותר מהחלטתי". אולם משנוכחו כי החלטתו נחושה, כיבדו את רצונו ואיפשרו לו לצאת ללמוד בעכו.

מכאן ואילך המסלול שיגורתי. הוא מסיים את מגמת הסיפון בבית הספר הימי ונתגייס לחיל הים. לאחר שלוש שנות שרות הגיעה העת להיות ספן אורח. הוא פונה לחברת אל ים. מדוע דווקא לאליים? וכאן באה הי-חשובה שכמוה שמענו לא אחת: "הת-

איכופה קומפלט

תביטו, תביטו! מי זה בא לנו פה. בחיי העינים של פטמה, זקוטו בא! אהלן זקוטו. מזמן לא ראינו אותך. לקחת הפעם הפלגה ארוכה, הו? בוא הנה יא רבימלחים. תשב, תיקח אתנו גולדיסטאר אחד. תניד איפה היית כל כך הרבה זמן.

- לית? — שם הבנאדם לא מדבר. שם הכסף מדבר בשבילו.
- גם כן שויצריה היית? — אירופה קומפלט. גם ליכטנשטיין.
- איך אמרת? — ליכטנשטיין אמרתי.
- לך אתה. ליכטנשטיין זה בנאדם. — מי אמר לך?
- מכיר אותו. — מנפוס: ליכטנשטיין זה רפובליקה.
- איפה? — שויצריה אתה יודע איפה?
- בטח יודע! — איפה?
- איך אני אגיד לך פה איפה זה שם? אני הושב על הגבול של אירופה וגרמניה.
- שברתם בילויים, הא?
- בלי שעון, בלי חשבון.
- וואללה ממור. הולנד?
- אויך-היליין, חביבי.
- זה הולנד איפה שיושבות הצ'פ' צולות בחלונות של החנויות?
- אמטרדם, חביבי.
- באמת יושבות בחלונות? כמה לוקחות אלו סיבוב, הרבה כסף?
- מה חשוב הכסף, חשוב הסחורה. ומי שאין לו כסף יותר טוב לו שיעשה שרירים על החול של גורדון.
- איך היית מדבר שם זקוטו? אינג' — חצי שנה הפלגות. כמה חודשים חופשה באירופה.
- לבד הלכת בחופשה?
- יחד עם מוסה החטמלאי.
- וואללה, איך שאתם היטאים קור' עם את ההיים. צרפת הייתם?
- רק צרפת? אירופה קומפלט!
- איך קומפלט?
- הכל, חביבי. מלמטה ומלמעלה.
- צרפת?
- קרענו אותה.
- גרמניה?
- הרמנו אותה.

על סיפון „גווייה“ יאכטה בת 47 טון וב-1905 הגיע לאלסקה. הוא קיבל את סברתו של מקקלינטוק והפליג בין ארץ המלך וויליאם ובותיה — דרך המעבר שפרנקלין חשב שלא היה בנמצא.

הקרה: „סנט רוק“, סירת משטרה קנדית הצליחה לבסוף, בשנת 1944, לעי בור את מחסום הקרח אשר עצר את פארי ומקלור ומעך את „ארבוס“ ו„טרור“, בי-1956, שרי ברת הקרה „לברדור“, גם היא הצליחה לעשות זאת. אך לשניהן היה מזל.

בשנת 1969, „מנהטן“ מיכלית בעלת 114,000 טון שחזקה לעמידה בפני קרח שיאפה למצוא נתיב כדאי מהחוף הי מזרחי של ארצות-הברית לאלסקה, ניס' תה לפרוץ לה דרך. במשך 12 שעות היא נגחה את הקרח במיצר מקלור וב-13 בספטמבר נאלצה לוותר על הי ניסיון. „מנהטן“ המשיכה בדרכה דרומה, כדי להתמודד עם הקרח ולהכניעו במקום בו הוא היווה מכשול פחות מבהיל.

מאמר זה מבוסס על חומר שתפרסם בבטאון לוידיס 100A1.

מגדרון

מלת ס'א

דליה יורם נאמן — להולדת הבת
 רוימי ישראל — להולדת הבת
 אהרונוביץ פייביש — לנישואי בנו
 רקנאטי יעקב — לבר מצוה של בנו
 טמיר יצחק — לבר מצוה של בנו
 מירב מרדכי — לבר מצוה של בנו
 שרביט זהבה — לנישואיה
 מורחיי ניסים — להולדת הבת
 ברבה אליהו — לנישואי בתו
 שיבר נתן — עם יציאתו לגימלאות
 מתתיהו מורחיי — לנישואיו

לקבלת תעודת סמיכות ברכות ל'

כהו יאיר — חובל שני על אחת ה' מיכליות
 נוימן משה — חובל שני על אחת ה' מיכליות
 שולר מיכאל — מכונאי ראשי קיטור גלעד יורם — מכונאי ראשון
 כין מיכאל — מכונאי שלישי

היתרים אלה הוצאו על ידי משרד התחבורה

פולטן מישל — חובל ראשון על אחת המיכליות
 גלעד מנחם — חובל שני על אחת ה' מיכליות
 מן נעים אלי — חובל שלישי א.מ., „ערד“

— לא יודע מתנה.
 — מי?
 — שמעון בני־קדוש.
 — בחייך! ראית את שמעון בני־קדוש? כבר עשר שנים לא שמענו עליו. מה עושה?
 — כסף, ערימות של כסף.
 — בארים?
 — לא. תעשיה.
 — בני־קדוש תעשייה? אתה צוחק עלי, איזה תעשייה?
 — בחורות.
 — או תגיד בחורות, למה אתה אומר תעשייה?
 — אני אומר תעשיה, או זה תעשיה. עושה בחורות.
 — אתה צוחק ממני. איך עושה בחורות?
 — מפלאסטיק עושה.
 — איך מפלאסטיק?
 — בגודל טבעי. תעמוד מטר ממנה לא תדע שזה לא בחורה באמת. הכל בדיוק. שערות, עינים. שמים אותה ב' השמל, עושה הכל מה שבחורה עושה.
 — אתה צוחק. קונים את זה?
 — לא מספיק להוציא מה שהשוק אוכל.
 — בחייך! איך אנחנו פה על יבש והחברה שם משפכים חיים. זה בהמ' בורג התעשיה שלו?
 — פרנקפורט.
 — פרנקפורט זה גם כן מן רפובליקה?
 — פרנקפורט זה גרמניה, כמו חיפה ישראל.
 — יש בנקים בפרנקפורט?
 — הכי גדולים בעולם. הכי קטן כמו אצלנו מגדל־שלום.
 — סגורים טוב?
 — תיקח סיגריה, תנוה.
 — מה אתה הולך לעשות עכשיו אצ' לנו יא זקוטו?
 — עולה שוב פעם על הים.
 — לאן מפליגים?
 — אומרים ונציה.
 — ונציה גם כן רפובליקה?
 — לא יודע, נבוא לשם, נראה.
 — איפה תלכו אחר כך?
 — אולי המבורג.
 — איפה שיש מלא בית־זונתים?
 — און־דה־ליין.
 — בחיי העינים של פטמה! איך ש' אתם הימאים משפכים חיים. לוקחים משכורת דולארים, קורעים את כל העולם.

— מנפוס!
 — מה זה ליכטנשטיין?
 — זה רפובליקה. כל אחד שאתה רואה שם ברחוב יש לו בנק.
 — מה זה רפובליקה?
 — זה כמו הארץ, אבל הרבה יותר קטן.
 — כמה קטן?
 — כמו התקווה ועוד חתיכה קטנה שכונת־עזרא.
 — לא פונקציה.
 — כל אחד יש לו שם בנק.
 — או יש קצת חברה מה שעובדים על הבנקים?
 — מנפוס! כל אחד יש לו את הבנק שלו, למה שיעבדו על הבנקים של ה' אחרים.
 — מלא בנקים, מה? לא שיגע לך את השכל לראות כל כך הרבה בנקים? תגיד זקוטו, סגורים טוב הבנקים? עם האלקטרוניקה וכל החנטריש?
 — סגורים טוב. תיקח סיגריה, תנוה.
 — מה זה סגורים טוב? נגיד זנגורי, לא יפתח אותם?
 — תנוה, חביבי. שם זה לא תל־אביב. לא פותחים כל כך מהר.
 — פארים היית?
 — און־דה־ליין!
 — הכי יפה שמה, מה?
 — הכי יפה המבורג.
 — היית המבורג גם כן?
 — אירופה קומפלט.
 — או זה נכון מה שאומרים שהמבורג זה עיר שהכל שמה בית־זונתים? אין חנויות, אין משרדים, רק בית־זונתים?
 — בטח יש. אבל הכי הרבה מועדון נים ובית־זונתים.
 — או קורעים שם בילוים?
 — קורעים זה לא מלה. הבנאדם בא להמבורג לא צריך יותר לחשוב על הגן־עדן. יש לו את זה שם על היד. הכל מה שרק הראש שלו חולם.
 — בחיי משגע אותי. תגיד, זה רחוק המבורג מליכטנשטיין?
 — איזה שלוש פעמים תל־אביב — חיפה.
 — באמת לא רחוק. או אפשר לקרוע בנק בליכטנשטיין בלילה, להיות בבוקר כבר בהמבורג. חשבת על זה?
 — תיקח סיגריה, תנוה.
 — וואללה, מצית יפה. עובד אלקט' רוניקה. כמה עלה?
 20

EL YAM LOG

MAGAZINE FOR SEAGOING AND SHORE PERSONNEL
OF "EL YAM"

No. 56

FALL 1976

Printed in Israel